

KLT-valmennus

Yritysjärjestelyt ja -rakenteet

Mira Merikanto

1 Järjestömme noudattaa kilpailulakia

Kilpailulaki kieltää sellaiset sopimukset, päätökset sekä yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai joista seuraa, että kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy.

Mikäli keskustelu liittyy kiellettyyn teemaan, kaikkien osallistujien tehtävä on lopettaa keskustelu. Emme keskustelee seuraavista teemoista, jotka sisältävät jäsenen luottamuksellista tietoa:

- Yksityiskohtaiset sopimusehdot
- Toimittajat, asiakkaat
- Tarjoukset
- Tuotantomäärät
- Laajentumissuunnitelmat, jotka eivät vielä julkisia
- Muut tulevaisuudensuunnitelmat (esim. T&K-panostukset, tuotantoseisokit)

- Alan yleinen hintataso ja siihen vaikuttaminen
- Hinnoittelukäytännöt ja –mekanismit
- Osto- ja myyntihinnat
- Markkinaosuudet
- Kustannukset
- Kannattavuus
- Yhteiset boikotit

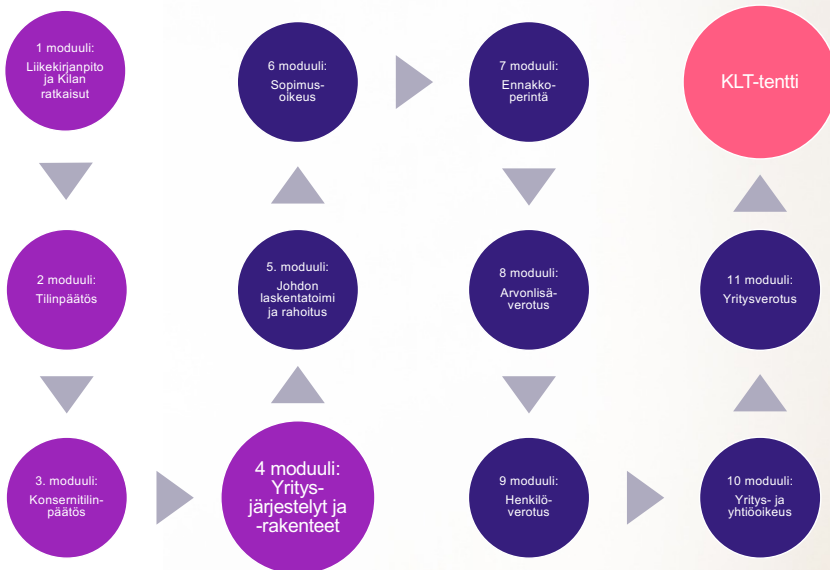

Yritysjärjestelyt ja -rakenteet

Mira Merikanto

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

2

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

3 Kurssin sisältö

Liiketoiminta – ja
osakekauppa

Liiketoimintasiirto

Osakevaihto

Sulautuminen ja
jakautuminen

Purkaminen

Lukuvinkkejä

Tenttilukemistona:

- **Yritysverotus I-II**
Tikka – Nykänen – Juusela – Viitala
Alma Talent Päivittyvät hakuteokset
Digiteos
- **Yritysoikeus**
Luku II
Raitio – Bärlund – Villa – Kuoppamäki – Knuts –
Wilhelmsson – Kymäläinen – Pihlajarinne –
Kaisanlahti – Airaksinen – Jauhiainen – Viitanen –
Rissanen – Mähönen
Alma Talent Päivittyvät hakuteokset
Digiteos

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

4 Tavoitteita

Eri yritysjärjestelyvaihtoehdot

- Oppia missä laeissa yritysjärjestelyistä säädetään ja miten lakia luetaan
- Tunnistaa eri yritysjärjestelyvaihtoehtojen keskeiset eroja
- Ymmärtää yritysjärjestelyihin liittyvät verotukselliset tiukat reunaehdot ja niihin liittyvät tulkintahaasteet

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

5 Mitä yritysjärjestelyissä tapahtuu?

Muutetaan yrityksen rakennetta

Luovutetaan yrityksen omaisuutta tai liiketoimintaa

Vaihdetaan yrityksen omistusohjaa

Muutetaan yhtiön toimintamuotoa

Puretaan yhtiön toiminta

6 Miksi yritysjärjestelyitä tehdään?

- Liiketoimintariskin pienentäminen
 - Vakavaraisen yhtiön omaisuuden turvaaminen
 - Uusi liiketoimintahaara
 - Kansainvälistyminen
 - Riskinen sijoitus
 - Pitkät sitoumukset
- Liiketoiminnan kehittäminen
 - Tehokkuus
 - Kilpailuetujen tavoittelu
 - Rahoituksen turvaaminen
 - Edelleenmyytävyyys

7 Miksi yritysjärjestelyitä tehdään?

- Omistus
 - Uudet osakkaat
 - Omistuksen myynti
- Hallinnon helpottaminen
 - Eri maissa eri lainsäädännöt
 - Eri liiketoimia voi olla helpompi johtaa ja seurata omina erillisinä kokonaisuuksina
- Verotus
 - Oman pääoman kasvattaminen
 - Sukupolvenvaihdokset
 - Arvonlisäverotuksen selkeyttäminen
 - esim. verollinen ja veroton toiminta eri yhtiöissä

16.5.2024 ©TaloushallintoLiitto

8

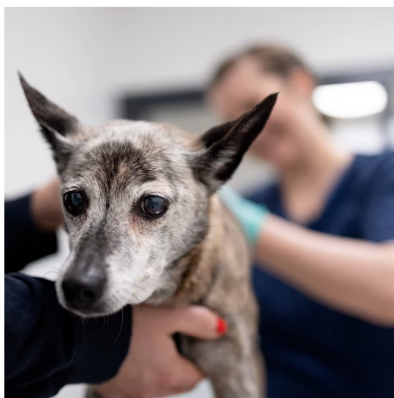
yle Etusivu Vaalikone Venäjän hyökkäys UMK24

MOT Eläimet

Eläinlääkäriketju Evidensia tekee miljoonien voitot lääkemyynnillä, vaikka eläinlääkärit eivät saa tienata lääkkeillä

MOT selvitti, miten markkinajohtaja Evidensia onnistui tekemään miljoonien voitot lääkemyynnillä. Yhtiö on käyttänyt apuna pöytälaatikkoiritystä.

🎧 Kuuntele juttu 5:09

Pieneläinlääkinnällä käynti ei ole halpaa. Lääkkeet muodostavat osan käynnin laskusta. Kuva: Janne Järvinen / Yle

Lähde: <https://yle.fi/a/74-20071338>

16.5.2024 ©TaloushallintoLiitto

9

TALOUS

Finnwatch syynäsi somevaikuttajat - Minimoivat veronsa porsaanreikää käyttämällä

Tuore tutkimus kertoo, että somevaikuttajat minimoivat osinkoveroja holdingyhtiöjärjestelyillä. Somevaikuttajayhtiöitä ei kuitenkaan syytetä laittomuuksista.

Sosiaalisen median vaikuttajan Natalia Salmelan omistama yhtiö on yksi Finnwatchin tarkastelun alla ollut yhtiö. JUSSI ESKOLA

Helmi Henell
Tiistai 5.9.2023 klo 10:00

Finnwatchin tuoreen tutkimuksen mukaan monien suomalaisten, tunnettujen somevaikuttajien yhtiöissä käytetään yritysjärjestelyjä, jotka johtavat osinkoverotuksen merkittävään kevenemiseen. Finnwatch sanoo, että vastaavat järjestelyt voivat olla merkittävästi lisääntymässä eri alojen yrityksissä, ja ne vaativat lainsäätäjältä toimia.

Lähde:

<https://www.iltalehti.fi/talous/a/807262d8-c321-4afb-9082-befd8af0785d>

16.5.2024 ©Taloushallinto

10

Olen Liisa,
pitkään alalla
toiminut
kirjanpitäjä ja
tilitoimistoyrittäjä.

Olen Tero. Näen
Liisan liiketoiminnassa
paljon yhteistyö-
mahdollisuuksia.

16.5.2024 ©Taloushallinto

¹² **Hankinnan vaiheet**

Suunnitteluvaihe

- Mietitään, mitä halutaan ostaa
- Valitaan ja löydetään ostokohde

Toteuttamisvaihe

- Neuvotellaan hinta ja rahoitus
- Tehdään kauppakirjat

Sopeuttamisvaihe

- Integroidaan hankittu liiketoiminta osaksi ostajan liiketoimintaa

13 **Liiketoimintakauppa**

- Liiketoimintakaupassa myydään joko koko yhtiön liiketoiminta tai sen osa
 - ostaja ostaa kauppakirjassa mainitut varat, velat ja sitoumukset
 - Ostajalle kauppa on selkeä ja piileviä riskejä on vähemmän kuin osakekaupassa
- Myyjän kirjanpidossa kirjataan taseesta ensin alas siirtyvät varat ja velat, loppuosa on liikearvoa
 - Veron määrä riippuu kauppahinnan substanssiarvon osuudesta suhteessa kirjanpitoarvoihin sekä liikearvon määrästä
- Ostajan kirjanpidossa kirjataan taseeseen ostetut varat ja velat, loppuosa on liikearvoa
 - Liikearvo voidaan kirjata kertakuluksi tai aktivoida taseeseen (poistot)
 - Hankituista hyödykkeistä tehdään poistot ja sitä kautta saadaan niistä verohyötyä

16.5.2024 ©Taloushallinto Liitto

14 **Liiketoimintakauppa**

- Kaupan osapuolilla voi olla eriävät mielipiteet ostettavien omaisuusarvoista, huomioitava kirjanpidossa
 - Esim. Osana kaupaa on liikehuoneisto, joka kauppakirjalla määritelty 100 000 € arvoiseksi
 - Ostajan käyttämä ulkopuolinen arvioitsija arvioi kuitenkin huoneiston todellisen arvon olevan vain 65 000 € arvoinen -> taseessa käytettävä hankintamenoa alhaisempaa käypää hintaa (varovaisuuden periaate)
 - Ostajan käyttämä ulkopuolinen arvioitsija arvioi kuitenkin huoneiston todellisen arvon olevan 150 000 € arvoinen -> taseessa saadaan arvostaa myös käypään arvoon, mikäli KPL 5-luvun ehdot täyttyvät
- Jos myyjä ei aio jatkaa yrityksessään muuta toimintaa, hänelle jää käteen yhtiö, joka pitää lopettaa selvitysmenettelyn kautta
 - Mikäli yrityksellä on paljon varallisuutta, on usein henkilöosakkaan verotuksen näkökulmasta järkevää jättää yhtiö hetkeksi vielä olemaan ja tyhjentää tasetta

16.5.2024 ©Taloushallinto Liitto

15 **Liikearvo**

- Saadaan aktivoida silloin, kun perustuu vastikkeelliseen hankintaan eli liiketoimintakauppaan
 - Ei aktivointipakkoa
 - Aktivointi edellyttää tulonodotuksia usealle tilikaudelle
 - Jos tulontuottamiskyky poistuu, aktivointi purettava
- Liikearvo = kauppahinta – substanssiarvo
- Huomioi liiketoimintakaupan ja osakekaupan ero
 - Osakekaupassa ostetaan osakkeita eli koko yritys -> ostajan taseeseen kirjautuu osakeomistus
 - Liiketoimintakaupassa ostetaan liiketoimintaa ja siihen liittyviä hyödykkeitä -> ostajan taseeseen kirjautuu hankitut hyödykkeet, siirtyvät saamiset/velat sekä liikearvoa
- Poistettava vaikutusaikanaan
 - KPL: ellei vaikutusaikaa voida luotettavasti arvioida, poistoaika max. 10 v
 - EVL: tasapoisto max. 10 v

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

16 **Liiketoimintakaupan arvonnisävero**

- ALV 19a § mukaan liiketoimintakauppa ei laukaise arvonnisäverotusta, jos
 - Ostaja jatkaa arvonnisäveron alaista liiketoimintaa
 - Siirretty kokonaisuus muodostaa yrityksen tai sellaisen osan yrityksestä, joka voi harjoittaa itsenäistä taloudellista toimintaa
 - Jatkajalle siirtyvät kaupan mukana kaikki luovuttajan arvonnisäveroon liittyvät, tulevaisuudessa olevat oikeudet ja velvollisuudet
 - Esim. Vuosi- ja paljousalennukset ja luottotappiot
 - Ei kuitenkaan virhevastuuta
- Liiketoimintakauppaan liittyvät kustannukset, kuten asiantuntijapalkkiot, ovat vähennyskelpoisia
 - Osakekaupoissa puolestaan on vähennysoikeuden rajoituksia
- Verohallinnon ohje ”Yritysjärjestelytilanteiden arvonnisäverotuksesta”

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

17 **Esimerkki liiketoimintakaupasta**

100 %

Laskentatoimi
Oy

Myyty liiketoiminta

Taloustoimisto
Oy

100 %

18 **Case: liiketoimintakaupan kirjaukset**

- Liisan Laskentatoimi Oy on päättänyt luopua liiketoiminnastaan ja myy sen Teron Taloustoimisto Oy:lle. Osapuolet ovat sopineet seuraavat arvostukset kauppakirjassa:

Kauppasumma 100 000 €, josta:
 koneet ja kalusto 50 000 €
 henkilökunnan palkkavelat 30 000 €
 varasto 15 000 €
 liikearvo 65 000 €

- Laskentatoimi Oy:n taseessa on seuraavat arvot:
 kalusto 20 000 €
 varasto 15 000 €
- Miten kirjaat kaupan
 1) ostajan kirjanpitoon
 2) myyjän kirjanpitoon? Mikä on myyjän verotettavan tulon määrä?

19 **Vastaus: Liiketoimintakauppa, ostajan kirjanpito**

<p>Ostot</p> <hr/> <p>15 000</p>	<p>Varastonmuutos</p> <hr/> <p>15 000</p>	<p>Varasto</p> <hr/> <p>15 000</p>	
<p>Koneet ja kalusto</p> <hr/> <p>50 000</p>	<p>Lomapalkkavelka</p> <hr/> <p>30 000</p>	<p>Liikearvo</p> <hr/> <p>65 000</p>	<p>Rahatili</p> <hr/> <p>100 000</p>

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

20 **Vastaus: Liiketoimintakauppa, myyjän kirjanpito**

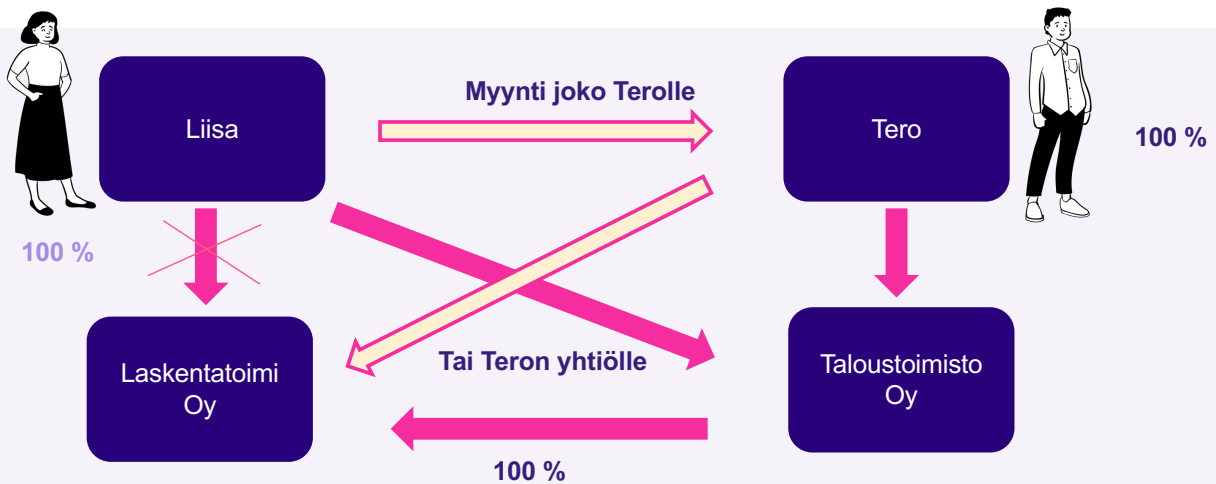
<p>Liikevaihto</p> <hr/> <p>15 000</p>	<p>Varastonmuutos</p> <hr/> <p>15 000</p>	<p>Varasto</p> <hr/> <p>15 000</p>	<p>15 000</p> <hr/> <p>15 000</p>
<p>Koneet ja kalusto</p> <hr/> <p>20 000</p>	<p>Lomapalkkavelka</p> <hr/> <p>30 000</p>	<p>Liiketoiminnan muut tuotot</p> <hr/> <p>30 000</p>	<p>Rahatili</p> <hr/> <p>100 000</p>
<p>20 000</p> <hr/> <p>20 000</p>	<p>30 000</p> <hr/> <p>30 000</p>	<p>65 000</p> <hr/> <p>65 000</p>	<p>100 000</p> <hr/> <p>100 000</p>

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

21 Osakekauppa

- Osakekaupassa ostaja ostaa kaikki osakkeisiin kohdistuvat varat, velat ja vastuut
- Riskit suuremmat verrattuna liiketoimintakauppaan
 - Ostajan tulee erittäin huolellisesti perehtyä paitsi yrityksen liiketoimintaan, myös hallintoon
 - Erityisesti aloittavat yrittäjät usein varsin sinisilmäisiä, joten varsinkin isoissa kaupoissa järkevä käyttää asiantuntijaa apuna
- Kirjanpidon ja verotuksen näkökulmasta itse myydyssä osakeyhtiössä ei tapahdu mitään muutosta
 - Osakekauppaan kohdistuvat kulut ovat myyjän ja ostajan kulu, ei yhtiön
 - Huomioi kuitenkin tappioiden vähennysoikeuden rajoitukset, jos omistus pohjasta muuttuu yli 50 % (voi hakea poikkeuslupaa vähennyksien säilyttämiseen)
- Ostajan ollessa yhtiö, kirjanpidossa taseeseen kirjataan hankintahinta
 - Varainsiirtovero ja asiantuntijapalkkiot ovat osa hankintahintaa
- Varainsiirtoverosta vastaa tyypillisesti ostaja
 - Varainsiirtovero kirjataan osaksi hankintahintaa

22 Esimerkki osakekaupasta

23 **Ostajan kirjanpito, mahdolliset tase-erät****A PYSYVÄT VASTAAVAT**

I Aineettomat hyödykkeet

1. Kehittämismenot
2. Aineettomat oikeudet
3. Liikearvo
4. Muut aineettomat hyödykkeet
5. Ennakkomaksut

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet,
erikseen kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot, jotka on aktivoitu kirjanpitolain 5 luvun 11 §:n mukaisesti

2. Rakennukset ja rakennelmat,
erikseen kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot, jotka on aktivoitu kirjanpitolain 5 luvun 11 §:n mukaisesti

3. Koneet ja kalusto
4. Muut aineelliset hyödykkeet
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

III Sijoitukset

1. Osuudet saman konsernin yrityksissä
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä
3. Osuudet omistusyhteisyrityksissä
4. Saamiset omistusyhteisyrityksiltä
5. Muut osakkeet ja osuudet
6. Muut saamiset

B VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet
2. Keskeneräiset tuotteet
3. Valmiit tuotteet/tavarat
4. Muu vaihto-omaisuus
5. Ennakkomaksut

II Saamiset, erikseen pitkäaikaiset

1. Myyntisaamiset, erikseen pitkäaikaiset
2. Saamiset saman konsernin yrityksiltä, erikseen pitkäaikaiset
3. Saamiset omistusyhteisyrityksiltä, erikseen pitkäaikaiset
4. Lainasaamiset, erikseen pitkäaikaiset
5. Muut saamiset, erikseen pitkäaikaiset
6. Maksamattomat osakkeet/osuudet, erikseen pitkäaikaiset
7. Siirtosaamiset, erikseen pitkäaikaiset

III Rahoitusarvopaperit

1. Osuudet saman konsernin yrityksissä
2. Muut osakkeet ja osuudet
3. Muut arvopaperit

IV Rahat ja pankkisaamiset

16.5.2024 ©TaloushallintoLiitto

24 **Osakkeiden luovutusvoitto henkilöverotuksessa**

- Myyjän verotuksessa myynti pääsäännön mukaan laukaisee pääomatuloveron alaisen luovutusvoiton tai -tappion (TVL 45 §)
 - Myös selvitysmenettelyssä osakas luopuu osakkeistaan -> sama verokohtelu
- Pääomatulovero 30 % 30 000 asti, jonka jälkeen 34 %
 - Määrä per henkilöverovuosi eli kalenterivuosi
- Kauppahinnasta vähennetään osakkeen hankintahinta
 - Osakepääoma
 - SVOP-sijoitukset
 - Pääomalaina, mikäli laina myydään edelleen
- Hankintameno-olettama (TVL 46 §)
 - Jos omistusaika alle 10 v, hankintameno-olettama on 20 %
 - Jos omistusaika on yli 10 v, hankintameno-olettama on 40 %

16.5.2024 ©TaloushallintoLiitto

25 **Harjoitus: Liisan luovutusvoitto**

- Liisa myy 100% omistamansa Laskentatoimi Oy:n kaikki osakkeet 150 000 eurolla. Yritys on aikanaan perustettu 2500 euron osakepääomalla. Paljonko hänelle tulee verotettavaa tuloa, jos:

- 1) Hankintameno-olettamasäännöstä ei olisi olemassa
- 2) Osakkeet on omistettu alle 10 v ja hyödynnetään hankintameno-olettamaa
- 3) Osakkeet on omistettu yli 10 v ja hyödynnetään hankintameno-olettamaa
- 4) Ostajana on Liisan poika ja Liisa on omistanut osakkeet yli 10 v

26 **Harjoitus: Liisan luovutusvoitto**

Yritys perustettu 2 500 € osakepääomalla, myydään 150 000 €:lla

- 1) Verotus ilman hankintameno-olettamaa

Voitto: $150\,000\text{ €} - 2\,500\text{ €} = 147\,500\text{ €}$

Vero: $(30\,000\text{ €} * 30\%) + (117\,500\text{ €} * 34\%) = 48\,950\text{ €}$

- 2) Verotus hankintameno-olettamalla, jos omistusaika alle 10 v (TVL 46 §)

Voitto: $150\,000\text{ €} - (150\,000\text{ €} * 20\%) = 120\,000\text{ €}$

Vero: $(30\,000\text{ €} * 30\%) + (90\,000\text{ €} * 34\%) = 39\,600\text{ €}$

- 3) Verotus hankintameno-olettamalla, jos omistusaika yli 10 v (TVL 46 §)

Voitto: $150\,000\text{ €} - (150\,000\text{ €} * 40\%) = 90\,000\text{ €}$

Vero: $(30\,000\text{ €} * 30\%) + (60\,000\text{ €} * 34\%) = 29\,400\text{ €}$

- 4) Luovutus on verovapaa TVL 48 § nojalla

Huom! Jos käytetään hankintameno-olettamaa, myyntivoitosta ei enää erikseen vähennetä kauppaan liittyviä hankintakustannuksia, esim. asiantuntijapalkkioita

27

Osakkeiden luovutusvoitto myyjään ollessa yhteisö

- Myyjän ollessa yhteisö, verotuksessa myynti laukaisee luovutusvoiton tai –tappion
 - Myös selvitysmenettelyssä osakas luopuu osakkeistaan -> sama verokohtelu
- Kauppahinnasta vähennetään osakkeen hankintahinta
 - Osakepääoma
 - SVOP-sijoitukset
 - Pääomalaina, mikäli laina myydään edelleen
- Luovutusvoitto verotetaan yhtiömuodosta riippuen EVL tai TVL mukaan mukaan (pl. verovapaa käyttöomaisuusosakkeen luovutus)
 - Osakeyhtiöllä ei enää jakoa EVL/TVL, vaan kaikki verotetaan EVL alle
 - Ay/ky ja tmi TVL, pl. vaihto-omaisuutena käsiteltävä sijoittaminen
- EVL alaisessa luovutustappiossa on vähennysoikeuden rajoituksia riippuen siitä, minkälaista omaisuutta ne ovat myyjäyhtiölle verotuksellisesti (rahoitusomaisuus / vaihto-omaisuus / käyttöomaisuus / muu omaisuus)

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

28

Rahoitusomaisuuden luovutus

- Likvidien, liiketoiminnan tuotoista saatujen rahavarojen lyhytaikainen sijoittaminen, jossa rahat tullaan käyttämään muuhun käyttötarkoitukseen tulevaisuudessa – käsitellään tietyin edellytyksin verotuksessa rahoitusomaisuutena (EVL 9 §)
 - Sijoitetut varat tulee olla ansaittu liiketoiminnasta
 - Osakkeisiin sijoitetut varat eivät saa olla suhteettoman suuria verrattuna yhtiön liiketoiminnan kokoon
 - Yhtiön tulee pystyä osoittamaan, että se tarvitsee varoja lähitulevaisuudessa esim. tulevaan investointiin tai tappioiden kattamiseen tai
- Tappioiden vähennysoikeudella ei ole rajoituksia
- KHO 2013/69 *Maansiirtoalan liiketoimintaa harjoittava yhtiö oli sijoittanut elinkeinotoiminnassa syntyneitä varoja sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin. Yhtiön esittämän selvityksen mukaan sijoitusten oli tarkoitus toimia puskurina taloudellisesti huonompien aikojen varalle ja tulevia investointitarpeita varten, joihin tarkoituksiin rahasto-osuudet myymällä saadut varat oli sittemmin myös käytetty. **Rahasto-osuuksien omistusaika oli vaihdellut noin 1,5 vuodesta kolmeen vuoteen.** Näissä oloissa ja koska sijoitusrahasto-osuuksiin sijoitetut varat eivät olleet suhteettoman suuria yhtiön liiketoimintaan nähden, rahasto-osuuksia oli pidettävä yhtiön liiketoiminnan rahoitusomaisuutena. Yhtiöllä oli oikeus vähentää rahasto-osuuksien myynnistä aiheutunut luovutustappio elinkeinotoiminnan tulolähteen menona. Verovuosi 2009.*

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

29 Käyttöomaisuusosakkeiden luovutus

- Liiketoimintaan liittyvä pysyvä osakeomistus – käsitellään verotuksessa käyttöomaisuutena
- Tappiot vähennyskelpoisia vain käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitoista verovuonna ja sitä seuraavana viitenä vuotena
- Tietyin edellytyksin luovutus olla EVL 6 b § mukaista verovapaata käyttöomaisuutta
 - Omistusaika vähintään vuoden ja omistus vähintään 10 %
 - Ei sovellu kiinteistöyhtiöön, asunto-osakeyhtiöön tai sellaiseen osakeyhtiöön, jonka pääasiallinen toiminta käsittää kiinteistöjen omistamista
 - Luovutuksen kohde on kotimainen yhtiö tai muutoin pykälän kriteerit täyttävä
 - Soveltuu osakeyhtiölle, mutta ei esim. henkilöyhtiöille ja toiminimille
 - Vastaavasti luovutustappio on vähennyskelvoton
- Verovapauden edellytyksenä on myös toiminnallinen yhteys
 - Kytkee osakeomistuksen omistajayhtiön elinkeinotoimintaan
 - Usein edellyttää laajaa, pitkäkestoista keskinäistä liiketoimintaa
- Kts. Verohallinnon ohje <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48258/yhteison-kayttoomaisuusosakkeiden-luovutusten-verokohtelu3/#2.2-luovuttajaa-koskevat-edellytykset>

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

30 KHO 2012:74

A Oy oli myynyt omistamansa 12,6 prosentin osuuden C Oy:n osakkeista. A Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja pääosakas B oli toiminut C Oy:ssä konsulttina ja hallituksen jäsenenä.

A Oy:n liikevaihto muodostui pörssiosakkeiden myynnistä kertyneistä noin 325 000 euron tuloista ja C Oy:n maksamista 8 000 euron konsulttitoiminnan palkkioista. A Oy:n ja C Oy:n välillä ei katsottu vallitsevan B:n hallitus- ja konsulttityöskentelyn perusteella sellaista toiminnallista yhteyttä, jonka perusteella A Oy:n myymät C Oy:n osakkeet olisivat olleet A Oy:n käyttöomaisuutta, vaan ne olivat A Oy:n liiketoimintaan kuulumatonta omaisuutta. Verovuosi 2007.

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

Vaihto-omaisuuden ja muun omaisuuden luovutus

- Aktiivinen ja määrältään riittävän runsas, liiketoiminnan luonteinen riskiä ottava kaupankäynti – käsitellään tietyin edellytyksin verotuksessa vaihto-omaisuutena (EVL 10 §)
 - Yrityksen tulee harjoittaa elinkeinotoimintaa
 - Tappioiden vähennysoikeudella ei ole rajoituksia
 - Kts. Verohallinnon ohje
<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48514/arvopaperisijoittamisen-tulol%C3%A4hde/>
- Passiivinen pitkäjänteinen sijoittaminen ("osta ja pidä") - käsitellään verotuksessa muun omaisuuden omaisuuslajina
 - Tähän menevät kaikki ne omistukset, jotka eivät kuulu muihin omaisuuseriin
 - Tappiot vähennyskelpoisia vain muun omaisuuslajin luovutusvoitoista verovuonna ja sitä seuraavana viitenä vuotena

Liiketoimintasiirto

33 **Liiketoimintasiirto**

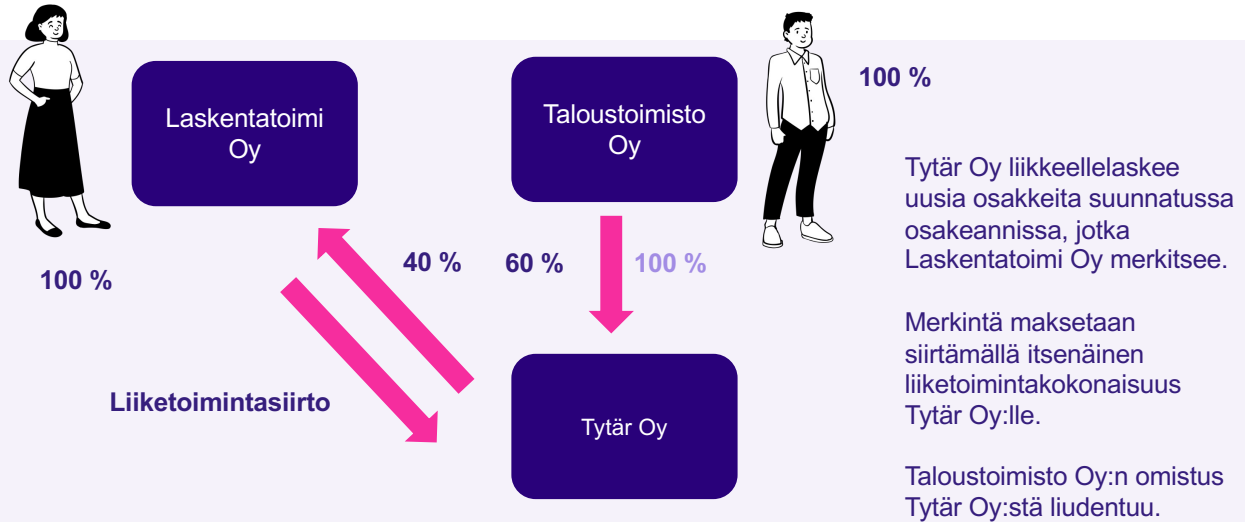
- EVL 52 d § mukainen järjestely, jossa siirtävä yhtiö (oy) luovuttaa liiketoimintakokonaisuuteen kuuluvat varat, velat ja varaukset toimintaa jatkavalle vastaanottavalle yhtiölle (oy)
 - Siirrettävää liiketoimintaa tulee jatkaa
 - On tuloveroneutraali, kun edellytykset toteutuvat
 - Siirrettävistä osakkeista tai kiinteistöistä ei tarvitse maksaa varainsiirtoveroa
- Siirrettävän liiketoiminnan tulee muodostaa itsenäisesti taloudellisesti toimeentuleva kokonaisuus
 - KHO 2015:155
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö A siirsi yhden kiinteistön, jolla toimi 133 vuokralaista ja josta kertyneet vuokratulot olivat noin 2,5 miljoonaa euroa, uuteen yhtiöön, B Oy:öön. B Oy:stä muodostettiin myös keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö. Järjestelyyn sovellettiin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 d §:ssä tarkoitettua liiketoimintasiirtoa koskevaa säännöstä.
 - Esimerkki luovutuksena verotettavasta liiketoimintasiirrosta Verohallinnon ohjeesta:
Yhtiö siirtää yhden kiinteistön perustettavaan yhtiöön. Kiinteistön käypä arvo on 200 000 euroa ja poistamaton hankintameno luovuttavan yhtiön verotuksessa on 120 000 euroa. Siirrettävän kiinteistöomaisuuden ei katsota verotuksessa täyttävän EVL 52 d §:n liiketoimintakokonaisuusedellytystä. Näin ollen luovuttavan yhtiön verotuksessa realisoituu 80 000 euron myyntivoitto. Lisäksi vastaanottavan yhtiön on suoritettava siirtyvästä kiinteistöistä varainsiirtovero.

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

34 **Liiketoimintasiirto**

- Siirtyvien varojen ja velkojen erotus kirjataan vastaanottavalla yhtiöllä osakepääomaan tai SVOP-rahastoon
 - Mahdolliset arvonalentumiskirjaukset tulee tehdä ennen siirtoa
 - Jos kirjataan SVOPiin, nostaa jakokelpoista omaa pääomaa
- Vastineeksi siirrosta siirtävä yhtiö saa vastaanottavalta yhtiöltä osakkeita
 - Suunnattu osakeanti
 - Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet
 - Ei saa sisältää käteisvastiketta
- Vastaanottava yhtiö voi olla joko kokonaan uusi tai jo toiminnassa oleva yhtiö
- Ei edellytä velkojen kuulemista
- Tavallisin käyttöyhteys lienee perustaa kokonaan uusi yhtiö ja tehdä siitä liiketoimintasiirrolla siirtävän yhtiön tytär
 - Tytär ei voi siirtää emoon liiketoimintaa liiketoimintasiirrolla OYL 15:14 § nojalla, mutta voi myydä liiketoiminnan

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

35 **Esimerkki liiketoimintasiirrosta**36 **Case: liiketoiminsiirron kirjaukset**

- Liisa on kyllästynyt pyörittämään yksin Laskentatoimi Oy:tä ja on päättänyt laittaa hynttyyt yhteen Teron Taloustoimisto Oy:n kanssa. Tero perustaa Taloustoimisto Oy:lle tytäryhtiön, johon Liisa siirtää yrityksensä liiketoiminnan.
- Laskentatoimi Oy:n taseessa on seuraavat siirtyvää liiketoimintaa koskevat varat ja velat:

koneet ja kalusto 15 000 €
 liikehuoneisto 80 000 €
 myyntisaamiset 30 000 €
 henkilökunnan palkkavelat 12 000 €
 ostovelat 20 000 €

Miten kirjaat liiketoimintasiirrot

- 1) luovuttavan yhtiön kirjanpitoon
- 2) vastaanottavan yhtiön kirjanpitoon

37 **Liiketoimintasiirto, siirtävän yhtiön kirjanpito**

Koneet ja kalusto	
15 000	15 000

Liikehuoneisto	
80 000	80 000

Myyntisaamiset	
30 000	30 000

Palkkavelat	
12 000	12 000

Ostovelat	
20 000	20 000

Osuudet omistusyhteisyrietyksissä	
93 000	

38 **Liiketoimintasiirto, vastaanottavat yhtiön kirjanpito**

Koneet ja kalusto	
15 000	

Liikehuoneisto	
80 000	

Myyntisaamiset	
30 000	

Palkkavelat	
	12 000

Ostovelat	
	20 000

SVOP	
	93 000

40 Osakevaihto

- EVL 52 f § mukainen järjestely, jossa osakeyhtiö hankkii yli 50 % toisen osakeyhtiön äänivallasta ja antaa vastikkeena liikkeellelaskemiaan uusia osakkeita tai hallussaan olevia omia osakkeita
 - Käytännössä myyjä vaihtaa omistamansa yhtiön osakkeita ostajayhtiön osakkeisiin
 - Myyjä voi olla yksityishenkilö tai yritys
 - Mahdollista maksaa osa käteisvastikkeena, mutta määrä rajattu 10 prosenttiin
 - Jos yhtiöllä on jo yli 50 % omistus kohdeyhtiöstä, voi osakevaihtoa käyttää myös omistusosuuden kasvattamiseen
- Tuloveroneutraali silloin, kun 52 f § ehdot täyttyvät
 - Osakkeet luovuttaneelle taholle ei synny luovutusvoittoa (tai vähennyskelpoista tappiota)
 - Luovutusverotus realisoituu vasta silloin, kun vaihdossa saadut osakkeet luovutetaan
 - Jos luovuttaja on luonnollinen henkilö ja lakkaa olemasta Suomessa tai muussa ETA-maassa verovelvollinen, tulee huomioida 52 f § mukaiset verotussäännökset
- Hankkiva yhtiö maksaa varainsiirtoveron saamistaan osakkeista

41 Osakevaihto

- Järjestely toteutetaan suunnattuna antina, joka merkitään apporttiomaisuutena
 - Apportti tässä tapauksessa on siis henkilön omistaman luovutettavan yhtiön osakkeet (joko koko osakekanta tai osa siitä)
 - Apportti kirjataan joko osakepääoman korotukseksi tai SVOPIin
- Luovutettavat osakkeet arvostetaan käypään arvoon
 - Ensisijainen arvostus vertailukauppojen perusteella
 - Jos sellaisia ei ole saatavilla, käytetään substanssiarvon ja tuottoarvon perusteella tehtävää laskentatapaa, ellei verovelvollinen näytä jonkin muun tavan johtavan oikeampaan lopputulokseen
 - Substanssiarvo = varat – velat (huom. ei kirjanpitoarvot, vaan käyvät arvot)
 - Tuottoarvo = yleensä kolmen viimeisen tilinpäätöksen näyttämien oikaistujen tuloksien keskiarvo, joka pääomimitaan yleensä 15 % korkokannalla
 - Verohallinnon ohjetta ”Yritysvarallisuuden arvostaminen perintö- ja lahjaverotuksessa” sovelletaan myös osakevaihdon tilanteissa

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

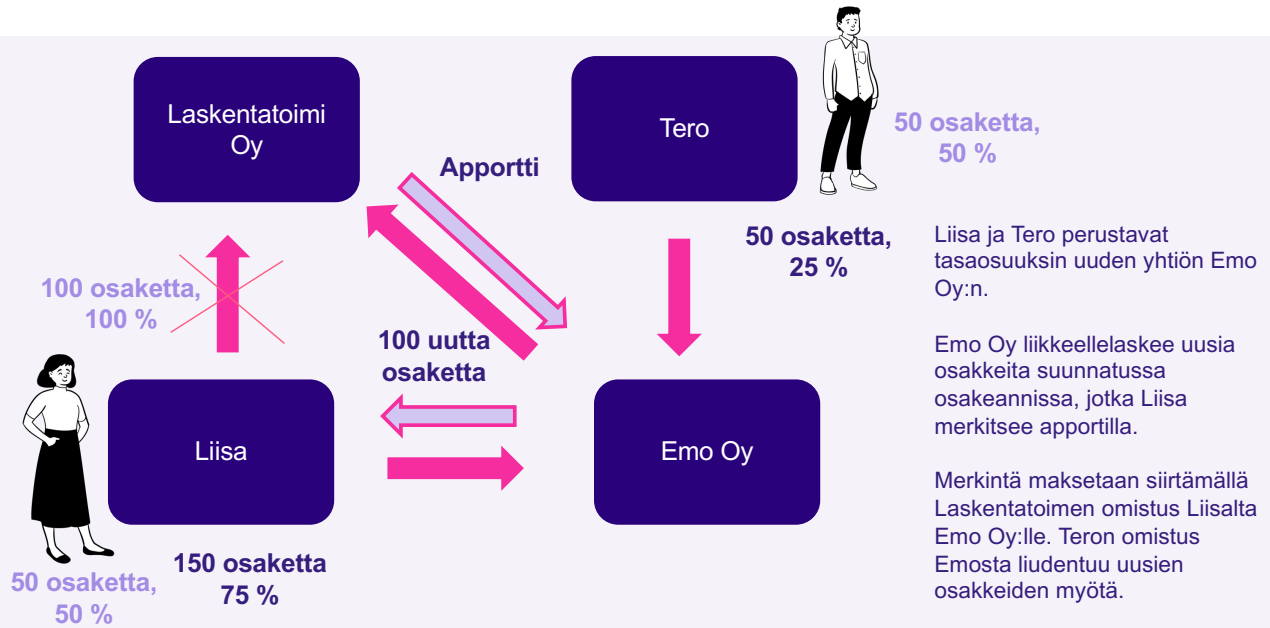
42 KHO:2017:78

A Oy harjoitti sijoitustoimintaa, ja X omisti sen koko osakekannan. B Oy toimi puualalla, ja X omisti sen osakekannasta 50,60 prosenttia. Tarkoituksena oli järjestää osakevaihto siten, että A Oy toteutti osakeannin ja X merkitsi osakeannissa kaikki osakkeet omistamillaan B Oy:n osakkeilla. Osakevaihdon jälkeen A Oy omistaisi 50,60 prosenttia B Oy:n osakkeista. Järjestelyssä ei käytettäisi rahavastiketta. Ennakkoratkaisuhakemuksessa järjestelyn liiketaloudelliseksi syyksi oli esitetty muun ohessa se, että tavoitteena oli keskittää X:n sijoitus- ja osakevarallisuuden omistaminen ja hallinnointi A Oy:öön.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, että **toiminnan uudelleenjärjestely oli lähtökohtaisesti hyväksyttävä taloudellinen syy järjestelylle. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 h §:n veron kiertämistä koskeva säännös voi tulla sovellettavaksi vain, jos kysymys on unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitettusta oikeuden väärinkäytöstä. Koska asiassa ei näytetty syntyvän konkreettisia ja järjestelmälle vieraita veroetuja, järjestelyn tueksi esitetyt liiketaloudelliset perusteet eivät tulleet enemmälti punnittaviksi. Edellytyksiä mainitun säännöksen soveltamiselle ei ollut.**

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

43 **Esimerkki osakevaihdosta**44 **Case: osakevaihdon kirjaukset**

Liisa on kyllästynyt pyörittämään yksin Laskentatoimi Oy:tä ja on päättänyt laittaa hynttyyt yhteen Teron kanssa. Tero ja Liisa perustavat Emo Oy:n. Emo hankkii osakevaihdolla Laskentatoimi Oy:n kaikki osakkeet. Laskentatoimi Oy:n arvoksi on määritetty 500 000 €.

Kirjaa seuraavat vaiheet Emo Oy:n kirjanpitoon

- 1) Emo päättää suunnatusta annista
- 2) Laskentatoimi maksaa merkitsemänsä osakkeet apportilla
- 3) Uudet osakkeet rekisteröidään Kaupparekisteriin
- 4) Emo maksaa varainsiirtoveron

⁴⁵ **Osakevaihto, hankkivan yhtiön kirjanpito
tapa 1 (Kila 2024/2059)**

Muut saamiset	SVOP						
1) 500 000 €	1) 500 000 €						
2) 500 000 €							
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black; width: 150px;">Sijoitukset, osuudet saman konsernin yrityksissä</td> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black; width: 150px;">Pankkitili</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 2) 500 000 € </td> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 4) 7 500 € </td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 4) 7 500 € </td> <td></td> </tr> </table>		Sijoitukset, osuudet saman konsernin yrityksissä	Pankkitili	2) 500 000 €	4) 7 500 €	4) 7 500 €	
Sijoitukset, osuudet saman konsernin yrityksissä	Pankkitili						
2) 500 000 €	4) 7 500 €						
4) 7 500 €							

Vaihe 3 – ei kirjausta

⁴⁶ **Osakevaihto, hankkivan yhtiön kirjanpito
tapa 2 (Kila 2024/2059)**

Muut saamiset	Osakeanti (osakepääoman alla)										
1) 500 000 €	1) 500 000 €										
2) 500 000 €	3) 500 000 €										
<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black; width: 150px;">Sijoitukset, osuudet saman konsernin yrityksissä</td> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black; width: 150px;">SVOP</td> <td style="text-align: center; border-bottom: 1px solid black; width: 150px;">Pankkitili</td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 2) 500 000 € </td> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 3) 500 000 € </td> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 4) 7 500 € </td> </tr> <tr> <td style="border-left: 1px solid black; border-right: 1px solid black; padding: 5px;"> 4) 7 500 € </td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			Sijoitukset, osuudet saman konsernin yrityksissä	SVOP	Pankkitili	2) 500 000 €	3) 500 000 €	4) 7 500 €	4) 7 500 €		
Sijoitukset, osuudet saman konsernin yrityksissä	SVOP	Pankkitili									
2) 500 000 €	3) 500 000 €	4) 7 500 €									
4) 7 500 €											

Sulautuminen ja jakautuminen

16.5.2024 ©Taloushallinto

48 Sulautuminen eli fuusio

- EVL 52 a § mukainen järjestely, jossa sulautuvat yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle
 - Sulautuva yhtiö purkautuu -> tehdään julkiset kuulutukset ja lopputilitys
 - Sulautuva yhtiön vähentämättä olevat hankintamenot ja muut verovähennyskelpoiset menot siirtyvät vastaanottavan yhtiön verotukseen vähennettäväksi (EVL 52 b §)
- Sulautuminen voi tapahtua kahdella tapaa (OYL 16:2 §)
 - 1) yksi tai useampi yhtiö sulautuu vastaanottavaan yhtiöön (absorptiosulautuminen)
 - Tytäryhtiösulautumisessa vastaanottava yhtiö omistaa kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet
 - Sisaryhtiösulautumisella tarkoitetaan vastikkeetonta sulautumista, jossa sama taho omistaa kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeet
 - Kolmikantasulautumisessa joku muu taho kuin vastaanottava yhtiö antaa sulautumisvastikkeen -> huom! laukaisee luovutusvoiton, koska ei täytä EVL 52 a § säännöksiä
 - 2) vähintään kaksi yhtiötä sulautuu perustamalla yhdessä vastaanottavan yhtiön (kombinaatiosulautuminen)

16.5.2024 ©Taloushallinto

49 **Sulautuminen eli fuusio**

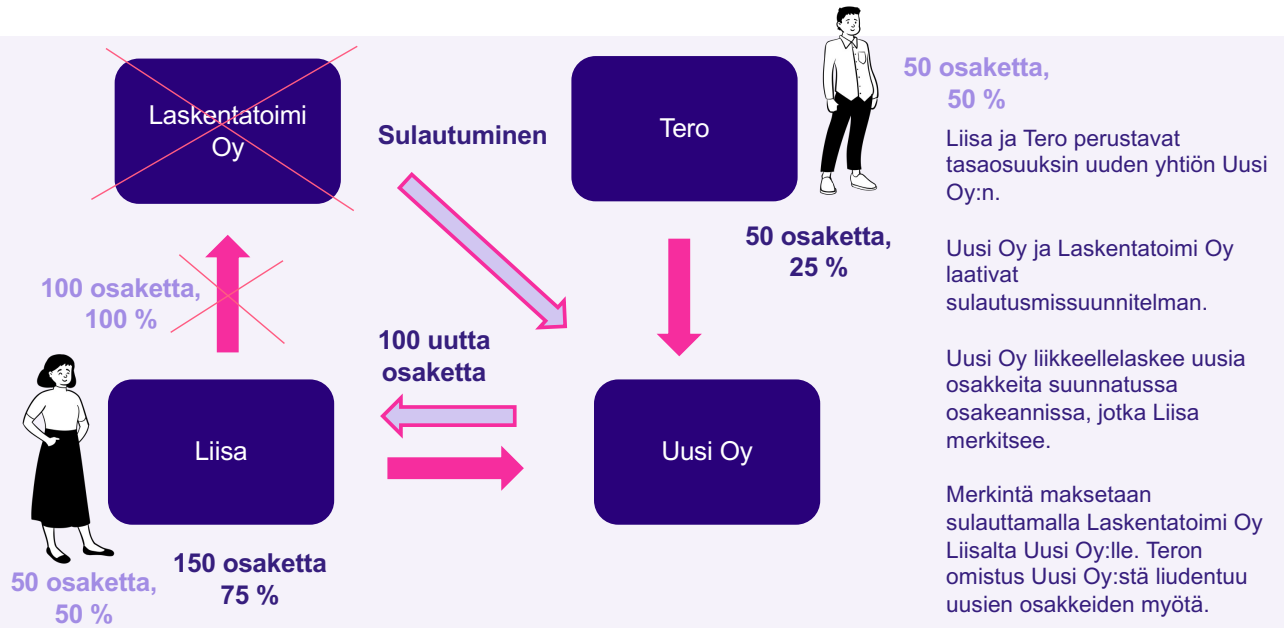
- Sulautuvat yhtiön osakkaat saavat sulautumisvastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita
 - Rahavastike tai muu rahanarvoinen vastike myös mahdollinen, määrä max. 10 % vastikkeena annettavien osakkeiden nimellisarvosta
 - Absorptiosulautumisessa osakkeenomistajat voivat myös kieltäytyä sulautumisvastikkeesta
- Sulautuvan yhtiön osakkeenomistajan verotuksessa osakkeiden vaihtamista vastaanottavan yhtiön osakkeisiin ei pidetä osakkeiden luovutuksena
 - Sulautumisvastikkeena saatujen osakkeiden hankintamenoksi luetaan sulautuneen yhtiön osakkeiden hankintamenoa vastaava määrä
 - Jos sulautumisvastikkeena saadaan rahaa, sulautumista pidetään rahavastikkeen osalta osakkeiden luovutuksena
- Sulautuminen toteutetaan yleensä
 - Yrityskauppojen yhteydessä, kun hankittua yhtiötä ei haluta ylläpitää erillisenä yrityksenään
 - Kun halutaan selkeyttää konsernirakennetta

16.5.2024 ©Taloushallinto

50 **Sulautumisen vaiheet**

- 1) Sulautumissuunnitelma
 - Yhtiöt laativat suunnitelman yhdessä ja ilmoittavat yhdessä Kaupparekisteriin
- 2) Julkinen haaste velkojille
 - Yhtiöiden tulee ilmoittaa yhtiön tunnetuille velkojille sulautumisen aloituksesta. Lisäksi julkinen haaste julkaistaan Virallisessa lehdessä, jotta tuntemattomat velkojat voivat ilmoittautua.
- 3) Täytäntöönpano
 - Sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelytä vastaanottavalle yhtiölle
 - Sulautuva yhtiö purkautuu
 - kombinaatiosulautumisessa vastaanottava yhtiö syntyy
- 4) Lopputilitys
 - Sulautuvan yhtiön viimeinen tilinpäätös ja toimintakertomus

16.5.2024 ©Taloushallinto

51 **Esimerkki sulautumisesta**52 **Sulautuminen kirjanpidossa, hankintamenomenetelmä**

- Sulautumisessa sulautuvan yhtiön verojen ja velkojen erotuksesta muodostuu fuusioerotusta vastaanottavan yhtiön kirjanpitoon
 - Fuusioaktiiva = sulautumistappio
 - Fuusio passiiva = sulautumisvoitto
- Sulautuminen voidaan toteuttaa sulautuvan yhtiön kirjanpitoarvoin tai käyvin arvoin
 - Jos mennään käyvillä arvoilla, verotuksessa kuitenkin vähennykset tehdään kirjanpitoarvojen pohjalta
- Kilan yleisohje suunnitelman mukaisista poistoista käsittelee fuusioerotuksen poistoja
 - Fuusioerotus tuloutuu ensisijaisesti samassa tahdissa kuin aktiivat kirjataan kuluksi
 - Fuusioerotus voidaan kirjata eri aktiivatilien korjauseriksi
 - Jos jakoa ei voi luontevasti tehdä, fuusioerotus voidaan käsitellä yhtenä eränä tuloutettavana fuusio passiivana tai kuluksi kirjattavana fuusioaktiivana (fuusio liikearvo)
 - Fuusio ei vaikuta alkuperäisiin sumu-poistoihin, vaan lähtökohtaisesti ne jatkuvat kuten ennenkin

53 **Case: sulautumisen kirjaukset**

- Liisa on kyllästynyt pyörittämään yksin Laskentatoimi Oy:tä ja on päättänyt laittaa hynnttyyt yhteen Tero kanssa. Liisa ja Tero perustavat Uusi Oy:n, johon sulautetaan Laskentatoimi Oy. Uusi Oy:n liikkeellelaskemien uusien osakkeiden arvo on 90 000 € ja merkintähinta on päätetty sijoittaa SVOPiin.
- Laskentatoimi Oy:n taseessa on seuraavat varat ja velat:

koneet ja kalusto 15 000 €
 liikehuoneisto 80 000 €
 myyntisaamiset 30 000 €
 henkilökunnan palkkavelat 12 000 €
 ostovelat 20 000 €

Miten kirjaat sulautumisen vastaanottavat yhtiön kirjanpitoon, mikäli sulautumistulosta ei kohdisteta mihinkään tiettyyn aktiivaan?

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

54 **Case: Sulautuminen, vastaanottavat yhtiön kirjanpito**

Koneet ja kalusto	Liikehuoneisto	Myyntisaamiset	Palkkavelat	Ostovelat
15 000	80 000	30 000	12 000	20 000
SVOP	Fuusiovoitto (tulosl.)	Fuusiotili		
90 000	3 000	15 000	80 000	30 000
		12 000	20 000	90 000
		3 000		

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

55

Jakautuminen

- EVL 52 c mukainen järjestely, jossa yhtiö jakautuu joko kokoaan tai osittain
 - Vastaanottava yhtiö voi olla jo toiminnassa oleva tai jakautumisen yhteydessä perustettava yhtiö
- Jakautuminen voi OYL 17-luvun mukaan tapahtua kahdella tapaa
 - Kokonaisjakautuminen = kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle yhtiölle, jakautuva yhtiö purkautuu
 - Osittaisjakautuminen = yksi tai useampi liiketoimintakokonaisuus siirtyy sellaisenaan yhdelle tai useammalle yhtiölle, siirtävään yhtiöön tulee jäädä vähintään yksi liiketoimintakokonaisuus
- Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajat saavat vastikkeena vastaanottavan yhtiön osakkeita
 - Rahavastike mahdollinen, määrä max. 10 % vastikkeena annettavien osakkeiden nimellisarvosta
 - Tai sen puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta yhtiön osakepääomasta
- Järjestely on oikein toteutettuna tuloveroneutraali
 - Vahvistetut tappiot siirtyvät liiketoimintakohtaisesti, jos ne on mahdollista eritellä
 - Muutoin nettovarojen suhteessa

16.5.2024 ©Taloushallintoliitto

56

Jakautuminen

- Jakautuvan yhtiön osakkeenomistajan verotuksessa osakkeiden vaihtamista vastaanottavan yhtiön osakkeisiin ei pidetä osakkeiden luovutuksena
 - Jakautumisvastikkeena saatujen osakkeiden hankintamenoksi luetaan jakautuneen yhtiön osakkeiden hankintamenoa vastaava määrä
 - Jos jakautumisvastikkeena saadaan rahaa, jakautumista pidetään rahavastikkeen osalta osakkeiden luovutuksena
- Kirjanpidossa varat ja velat siirtyvät vastaanottavan yhtiön taseeseen joko käyvin arvo in tai kirja-arvo in
 - Vastaanottavien yhtiöiden kirjanpidossa kirjaukset pääosin kuten liiketoimintasiirrossa
 - Poistoeroista ohjeistus Kilan poistoja käsittevässä yleisohjeessa
 - Mikäli kokonaisjakautuvan yhtiön omistaa yhtiö, sen kirjanpidossa osakkeiden hankinta-arvo jaetaan jatkossa kahdelle yhtiölle
- Osittaisjakautumisessa liiketoimintakokonaisuudella tarkoitetaan yhtiön osan kaikkia varoja ja vastuita, jotka hallinnollisesti muodostavat itsenäisen toiminnan eli omavaraiseen toimintaan kykenevän yksikön

16.5.2024 ©Taloushallintoliitto

57 **KHO 2008:74**

*Kun A Oy, jonka toimialaksi yhtiöjärjestykseen oli merkitty **puutarhaliiketoimintaan liittyvän toiminnan lisäksi arvopaperikauppa ja muu sijoitustoiminta, aikoi siirtää sijoitusvarallisuutensa perustettavalle uudelle osakeyhtiölle, ei näin toteutettavaan yritysjärjestelyyn voitu soveltaa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n osittaisjakautumista koskevaa säännöstä.***

*Siirrettävä varallisuus käsitti pankkitalletuksia 1 602 000 euroa, indeksilainan 100 000 euroa sekä rahastosijoituksia 828 696 euroa. Kysymys ei ollut liiketoimintakokonaisuuden siirtämisestä, kun **sijoitustoiminta ei ollut ollut siirtävässä yhtiössä aktiivista ja kun siirrettävä varallisuus käsitti vain yksittäisiä varallisuuseriä eli rahavaroja ja rahastosijoituksia.***

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

58 **KHO 23.2.2010 T 323 A**

Oy oli suunnittelu-, valmistus- ja myyntiliiketoimintaa sekä konsultointia harjoittava yhtiö. A Oy omisti toiminnassaan käytettävän kiinteistön, jonka pinta-ala oli 9 000 m². Kiinteistöllä sijaitsi A Oy:n omassa liiketoiminnassa käytettävä teollisuushalli. Halli oli rakennettu kahteen tasoon ja tilat jakautuivat halli- ja toimisto-osaan.

*Yhtiössä oli suunniteltu toteutettavaksi järjestely, jossa edellä mainittu **kiinteistö rakennuksineen siirrettäisiin uuteen kiinteistöyhtiöön** osittaisjakautumisella. Siirrettävään kokonaisuuteen kuuluisivat tontti, rakennus sekä tonttiin ja rakennukseen liittyvät muut varat ja velat. Jakautumisessa siirrettävä kiinteistö muodostaisi uuden kiinteistöosakeyhtiön, joka olisi tavallinen kiinteistöosakeyhtiö. Jakautumisen jälkeen A Oy jatkaisi liiketoimintaansa vuokralaisena kiinteistöosakeyhtiön omistamalla kiinteistöllä.*

*Suunniteltuun osittaisjakautumiseen ei sovellettu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n säännöksiä osittaisjakautumisesta, koska **A Oy:n harjoittaman liiketoiminnan käytössä olevan yksittäisen kiinteistön** ei katsottu muodostavan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n 2 momentissa tarkoitettua liiketoimintakokonaisuutta.*

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

59 **Jakautumisen vaiheet**

1) Jakautumissuunnitelma

- Yhtiö / yhtiöt laativat jakautumissuunnitelman ja ilmoittavat sen Kaupparekisteriin
- Mikäli jakautuminen tapahtuu toimivaan yhtiöön, myös se on ilmoituksen osapuoli

2) Julkinen haaste velkojille

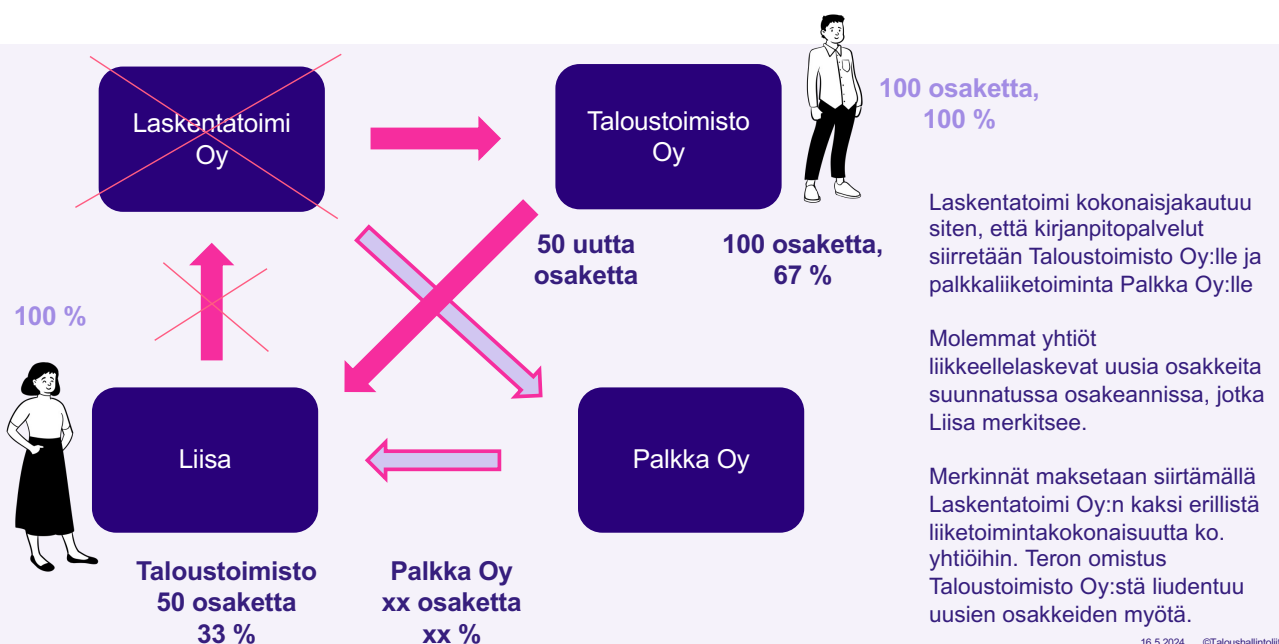
- Jakautuvan yhtiön tulee ilmoittaa yhtiön tunnetuille velkojille sulautumisen aloituksesta. Lisäksi julkinen haaste julkaistaan Virallisessa lehdessä, jotta tuntemattomat velkojat voivat ilmoittautua.

3) Täytäntöönpano

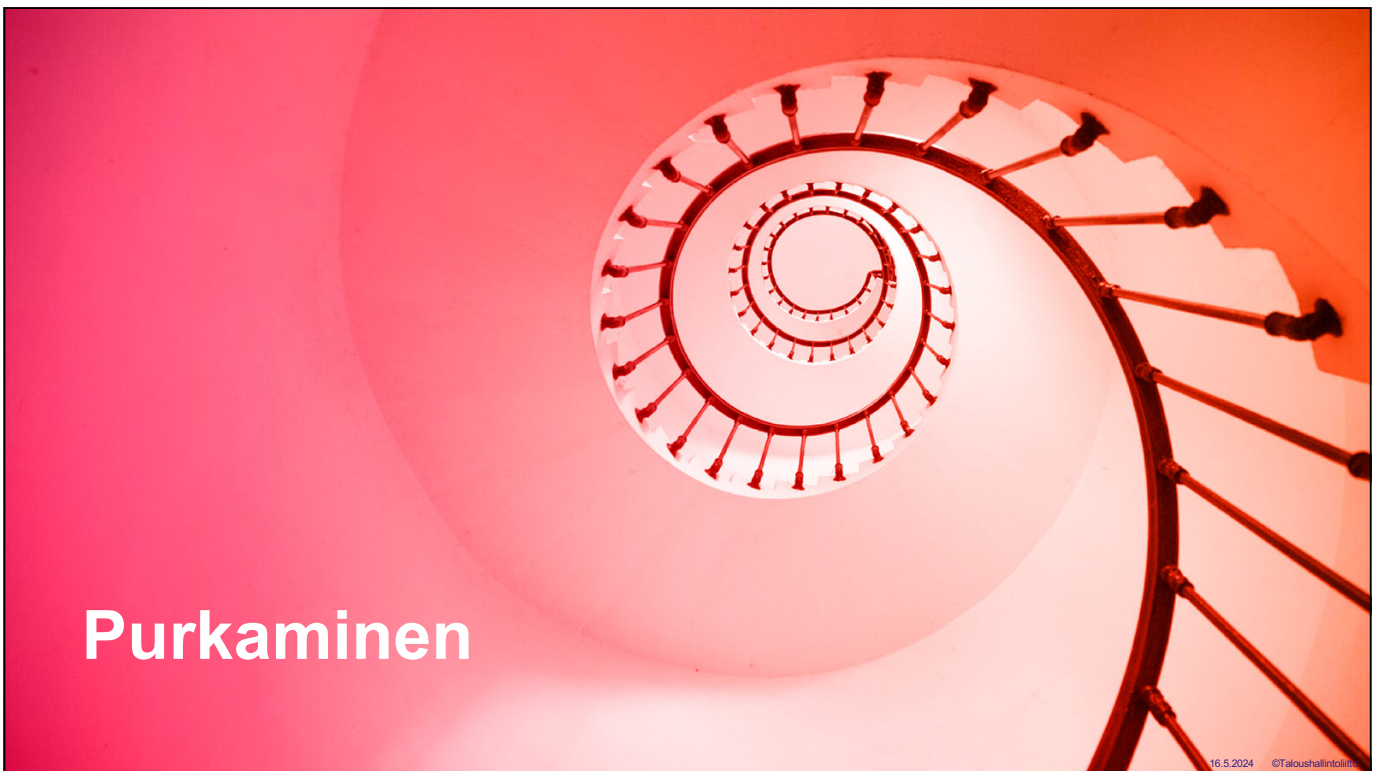
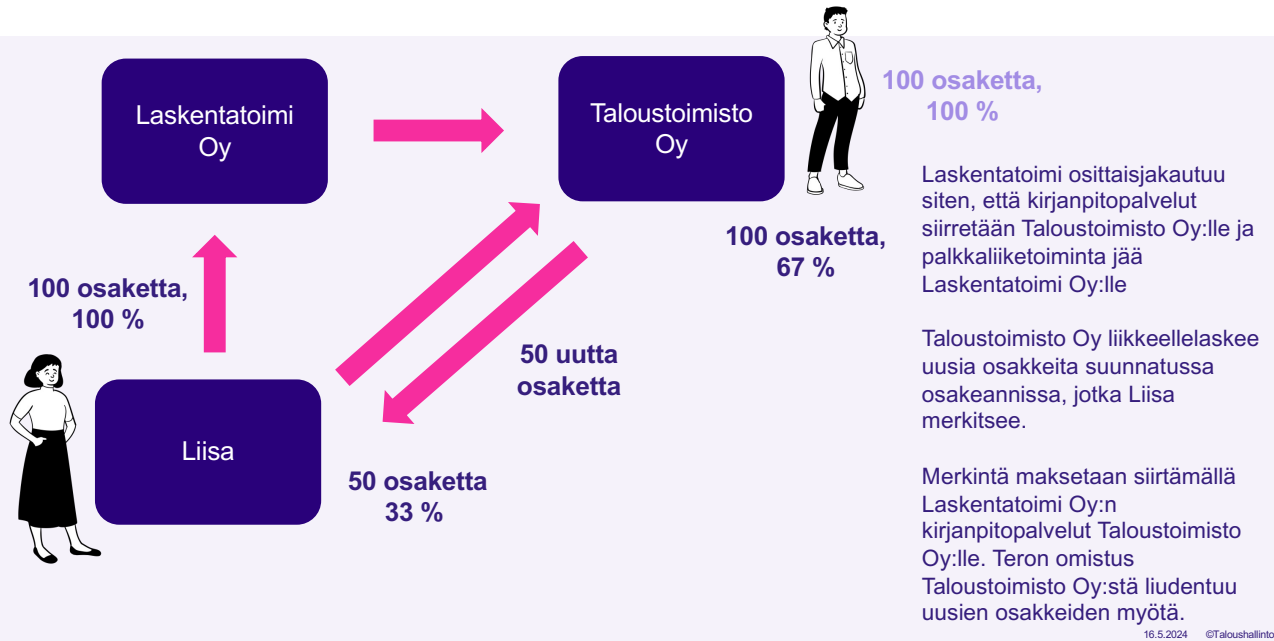
- Yhtiön varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle yhtiölle
- Osittaisjakautumisessa siirtyvät ainoastaan jakautumissuunnitelmassa päätetyt varat ja velat
- Kokonaisjakautumisessa jakautuva yhtiö purkautuu
 - Jakautumisessa perustettavaan yhtiöön, vastaanottava yhtiö syntyy

4) Lopputilitys

- Kokonaisjakautuvan yhtiön viimeinen tilinpäätös ja toimintakertomus

60 **Esimerkki kokonaisjakautumisesta**

61 **Esimerkki osittaisjakautumisesta**

63 Purkaminen

- Osakeyhtiö oikeudellisesti "kuolee" vain selvitysmenettelyn tai konkurssin kautta
 - Velkojien suoja
- Yhtiö voi kuitenkin myydä tai lopettaa liiketoimintansa ja jäädä passiiviseksi ns. pöytälaatikkoyritykseksi
 - Otetaan yhtiö pois Verohallinnon rekistereistä
 - Ei kuitenkaan poista velvollisuutta laatia kirjanpito, tilinpäätös ja veroilmoitus tilikausittain sekä julkaista tilinpäätös
 - Helpottaa kuitenkin hallinnollista työtä ja kustannuksia
- Vrt. toiminimi, jonka lopettaminen on ilmoitusluontoinen asia
 - Y-tunnus jää aina voimaan ja tmi voidaan "herättää henkiin" tulevaisuudessa helposti

16.5.2024 ©Taloushallintoliitto

64 Selvitysmenettely OYL 20:7 §

Selvitysmenettelyn tarkoituksena on yhtiön varallisuusosaston selvittäminen, tarpeellisen omaisuusmäärän muuttaminen rahaksi, velkojen maksaminen sekä ylijäämän suorittaminen osakkeenomistajille tai muille sen mukaan kuin yhtiöjärjestyksessä määrätään.

Jos selvitystilassa olevan yhtiön varat eivät riitä sen velkojen maksamiseen, selvitysmiesten on haettava yhtiön asettamista konkurssiin.

16.5.2024 ©Taloushallintoliitto

65 **Selvitysmenettelyn vaiheet**

- 1) Selvitysmiehen valinta
 - Yhtiökokous päättää selvitysmenettelyn aloittamisesta ja valitsee selvitysmiehen. Selvitysmies vastaa työstään henkilökohtaisella vastuulla.
- 2) Julkinen haaste velkojille
 - Selvitysmiehen tulee ilmoittaa yhtiön tunnetuille velkojille selvitystilän aloituksesta. Lisäksi julkinen haaste julkaistaan Virallisessa lehdessä, jotta tuntemattomat velkojat voivat ilmoittautua.
- 3) Varojen ja velkojen hoito
 - Selvitys mies maksaa yhtiön velat pois ja realisoi omaisuuden. Näiden erotus eli säästö jaetaan jako-osuutena osakkaille. Jako-osuus voi olla rahan lisäksi muuta yhtiön myymätöntä omaisuutta (in natura, arvostus käypään arvoon).
- 4) Lopputilitys
 - Selvitysmies esittelee yhtiökokoukselle lopputilityksen, joka sisältää yhtiön viimeisen tilinpäätöksen, selvitysmiehen kertomuksen selvitystilän vaiheista ja varojen jaosta sekä mahdollisen tilintarkastuskertomuksen.

16.5.2024 ©Taloushallinto Liitto

66 **Purkautuvan yhtiön verotus****Omaisuserien realisointi**

Myyntivoitot / tappiot verotetaan normaalisti myös selvitysmenettelyn aikana

Verovapaat käyttöomaisuuden luovutukset

Muun omaisuuden omaisuuslajin luovutustappioiden rajoitukset

Arvonlisäverotus

Yhtiö voi poistua alv-rekisteristä joko selvitysmenettelyn alussa tai vasta sen päättyessä

Mikäli osakas ottaa yhtiöstä sellaista omaisuutta jako-osana, josta on aikaan tehty alv-vähennykset, tulee yhtiön suorittaa oman käytön arvonlisävero

Vanhat tappiot

Mikäli yhtiöllä on käyttämättömiä tappioita, ne menetetään purkautuessa

Osakas ei voi tappioita hyödyntää, vrt. tmi lopetus

Saadaanko käytettyä, esim. osakkaan palkan nostamatta jättämisellä?

16.5.2024 ©Taloushallinto Liitto

67

Osakkeenomistajan verotus

- Purkautuminen rinnastetaan osakkeiden luovutukseen
 - Omistaja vaihtaa osakkeensa jako-osaan
 - Henkilöverotuksen hankintameno-olettamasäännös soveltuu myös tähän
- Jako-osasta vähennetään osakkeiden hankintameno ja loppuosa on luovutusvoittoa tai –tappiota (purkuvoitto/ -tappio)
 - Huomioitava jako-osan arvostaminen käypään arvoon, erityisesti in natura maksettavassa jako-osassa "houkutus" mennä kirjanpitoarvolla
 - Jos jako-osana annetaan osakkeita tai kiinteistöjä, maksetaan niistä varainsiirtovero
- Purkutappiossa vähennyskelpoisuuden rajoituksia, jos omistajana on yhtiö
 - Jos verotetaan TVL mukaan, tappio on vähennyskelpoinen muusta omaisuuden luovutusvoitosta verovuonna ja sitä seuraavana viitenä verovuonna
 - Jos verotetaan EVL mukaan, tappioiden vähennyskelpoisuus riippuu siitä onko kyse käyttö-, vaihto-, rahoitus- vai muusta omaisuudesta
- Henkilöomistajalla tappio vähennetään 1) muista luovutusvoitoista 2) muista pääomatuloista

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

68

KHO 2016:115

*Rakennusalan liiketoimintaa harjoittaneiden **yhtiöiden X Oy:n ja Y Oy:n kokonaisjakautumiset oli toteutettu vuonna 2005 elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 52 c §:n mukaisesti.***

*Jakautumisille oli katsottu olleen verotuksessa hyväksyttävät liiketaloudelliset syyt. **Jakautumisissa syntyneet Z Oy ja R Oy oli purettu noin kahden vuoden kuluttua jakautumisten jälkeen.** A oli ollut osakkaana sekä jakautuneissa että puretuissa yhtiöissä.*

*Asiassa oli kysymys siitä, **tuleeko A:n Z Oy:stä ja R Oy:stä saamien jako-osuuksien verotukseen soveltaa luovutusvoittoverotusta koskevia säännöksiä vai VML 28 §:n veron kiertämistä ja VML 29 §:n peiteltyä osinkoa koskevia säännöksiä.***

*Korkein hallinto-oikeus totesi, että **verovelvollinen voi lopettaa omistamansa yhtiön toiminnan ja purkaa yhtiön, eikä yhtiön purkamiselle lähtökohtaisesti tarvitse esittää liiketaloudellisia syitä.** Tässä tapauksessa asiaa oli kuitenkin arvioitava kokonaisuutena ottaen huomioon aiemmat yhtiöiden jakautumiset, joiden seurauksena nyt kysymyksessä olevat yhtiöt olivat syntyneet. X Oy:n ja Y Oy:n jakautumisten keskeisenä syynä oli ollut tavoite myydä yhtiöt, joten jakautumisille oli ollut verotuksesta riippumaton liiketaloudellinen syy.*

16.5.2024 ©Taloushallinto liitto

69 Kirjanpito

- Viimeinen tilinpäätös on osa lopputilitystä
 - Purkautuvan yhtiön verovuosi päättyy, kun selvitysmies on antanut lopputilityksen yhtiökokouksessa
- Osakaslainat ja palkkavelat
 - Siivottava pois
- Poistot ja varaukset
 - Purkautuvat omaisuuden realisoinnin ja viimeisen kirjanpidon myötä
- Arvonnousut ja –alenemat
 - Arvonkorotusrahasasto purkautuu

70 Harjoitus: määrääminen selvitystilaan

Milloin osakeyhtiö voidaan määrätä selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä?

Etsi missä laissa asiasta määrätään ja mitkä ovat laissa määritellyt perusteet.

71 Harjoitus: määrääminen selvitystilaan

OYL 20:4 § Määrääminen selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä

Rekisteriviranomaisen tulee määrätä yhtiö selvitystilaan tai poistettavaksi rekisteristä, jos:

- 1) yhtiöllä ei ole rekisteriin merkittyä toimikelpoista hallitusta;
- 2) yhtiöllä ei ole rekisteriin merkittyä elinkeinotoimintalain 6 §:ssä tarkoitettua edustajaa;
- 3) yhtiö ei ole rekisteriviranomaisen kehotuksesta huolimatta ilmoittanut 8 luvun 10 §:n mukaisesti tilinpäätösasiakirjoja rekisteröitäviksi vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä; tai
- 4) yhtiö on asetettu konkurssiin, joka on rauennut varojen puutteeseen.

Yritysjärjestelyt herättävät tunteita

73 **Kotiläksyksi**

- Yhtiömuodon muutokset
- Lue Yritysverotus I-II-teoksesta luvut 19-22 yritysjärjestelyistä ja luku 33 yrityksen myymisestä ja lopettamisesta
- Lue Yritysoikeus-teoksesta luvusta II aihetta käsittelevät kappaleet
- Kertaa EVL 52-52 f §
- Tutustu Verohallinnon ohjeisiin:
 - Yritysjärjestelyt ja verotus – Jakautuminen /Sulautuminen /Liiketoimintasiirto /Osakevaihto
 - Osakeyhtiön purkautuminen verotuksessa
 - Toimintamuodon muutos osakeyhtiöksi
- Lue artikkelit:
 - <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/osakeyhtion-liiketoimintasiirtoy-kirjanpidollinen-nakokulma>
 - <https://tilisanomat.fi/yritysjuridiikka/yritystoiminnan-lopettaminen>
 - <https://tilitoimistossa.taloushallintoliitto.fi/osaaminen/yhtiomuodonmuuttaminen-kaytannossa-toiminimi-tai-henkiloyhtio-osakeyhtioksi>

Lisälukemista

Yritysjärjestelyjen
Käsikirja
Kirjanpito, verotus ja
yhtiöoikeus

Honkamäki -
Kujanpää - Pennanen
Alma Talent

16.5.2024 ©Taloushallintoliitto

**Hauskoja hetkiä
yritysjärjestelyjen
parissa!**

